

Üniversite Gençlerinin Romanlardan Uyarılma Dizilere Bakışı

Abdulkadir ÖNKOL

Mersin Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, Mersin.

*Sorumlu Yazar

abdulkadironkol@yahoo.com

ÖZET

Bu bildiri, Mersin Üniversitesi'ndeki önlisans ve lisans öğrencilerinin, romanlardan günümüz uyarılma dizilere ilişkin düşünceleri üzerinde durulmuştur. Burada üniversite öğrencilerinin edebi romanlar ve bu romanların dizilere aktarılması konusunda bilgi sahibi olup olmadıkları belirlenmeye, ayrıca romandan uyarılma dizi yapımı hakkındaki görüşlerinin ne olduğu ortaya çıkartılmaya çalışılmıştır.

Araştırmada önceden hazırlanmış, kapalı ve açık uçlu anket soruları, üniversitenin fakülte ve meslek yüksekokullarındaki öğrencilerine uygulanmış, örnekleme katılan öğrencilerin bazı kişisel özellikleri ortaya konulmuştur.

Çalışmada ilk önce ele aldığımız "Yaprak Dökümü", "Aşk-ı Memnu" ve "Hanımın Çiftliği" adlı romanlar tanıtılmıştır. Veriler, bilgisayar ortamında değerlendirilerek gerekli açıklamalar tablolar halinde belirtilmiş ve öğrencilerin konuya ilişkin görüşlerine yer verilmiştir.

Verilerin sonucuna göre, öğrencilerin az roman okuduğu ve romanlar hakkında fazla bilgileri olmadığı; görselliğe daha çok önem verdikleri tespit edilmiştir. Bununla birlikte öğrenciler, edebi romanın, dizinin yerini tutamayacağını; sadece romanın tanıtımı için bir araç olduğunu da düşünmektedirler.

Anahtar Kelimeler: Uyarılma Dizi, Türk Romanları, Lisans Öğrencileri, Önlisans Öğrencileri.

ABSTRACT

In this paper, it is emphasized on the thoughts of the undergraduate and associate students in Mersin University about the soap operas adapted from novels to the present. Here, whether the university students are aware of literary novels and the transferring of them to the soap operas are tried to be determined. Also, it is tried to reveal what their views are about making soap opera adapting from novel.

In the research, ready-prepared open and closed ended questionnaire questions are applied to the university students of the faculty and vocational school. Some characteristic features of the students participated in the questionnaire are presented.

In the study, the novels "Yaprak Dokumu", "Ask-i Memnu" and "Hanimin Ciftligi" which we initially dealed are introduced. The data are assessed in the environment of computer. The necessary explanations are showed with tables and the student's views about the subject are mentioned.

According to the results of the data, it it determined that the students read few novels and do not have much knowledge about novels and give more importance to visually. At the same time, the students think that literary novels can not substitute for the soap operas ,but literary novels are only a way fort the introduction of novels.

Key Words: Adapted Soap Operas, Turkish Novels, Undergraduate Students, Associate Students

GİRİŞ

"Bir toplumda üniversite gençliği, toplumun sosyokültürel yapısının en dinamik unsurudur. Üniversite gençliğini, diğer gençlik gruplarından ayıran en önemli özellik, onların geleceğin bilgili yönetici ve karar verici adayları olmalarıdır." (Uygun 2004: 231). Araştırmamızda üniversite gençlerini seçmemizde bu etken büyük bir rol oynamıştır.

Günümüzde sayıları gitgide artan romanlardan uyarılma dizilere, üniversitede okuyan lisans ve önlisans öğrencilerinin edebi romanlar ve bu romanların dizilere aktarılması konusunda bilgi sahibi olup olmadıkları belirlenmeye, ayrıca romandan uyarılma dizi yapımı hakkındaki görüşlerinin ne olduğu ortaya çıkartılmaya çalışılmıştır.

İncelenen Romanlar ve Bu Romanlardan Uyarılan Diziler Hakkında Bilgi

"Romanda "ben" in iç dünyası, düşünceleri, duyguları, kahramanın düşleri, iç monologlarla, sözcüklerin, tümcelerin, yani dil'in akışı içinde betimlenir, somut imgeler gene dil aracılığıyla oluşturulur. Senaryoda ise anlatım, ön planda görsellik aracılığıyla gerçekleşir." (Sayın 1993: 72).

Roman, Türkçe sözlükte şu şekilde tanımlanmaktadır: "İnsanın veya çevrenin karakterlerini, göreneklerini inceleyen, serüvenlerini anlatan, duygu ve tutkularını çözümleyen, itibari veya gerçek olaylara dayanan uzun edebi türü." (TS 2005:1660).

Roman, edebiyatımıza yeni bir tür olarak Tanzimat döneminde girmiştir. Tanzimat'tan önce, Divan edebiyatında mensur ya da manzum olarak yazılan öyküler belli konuların dışına çıkmazlar. Halk öykülerinin bir çoğu da masal özellikleri gösterir. Bundan dolayı bu öykülerin, öykü ve roman tekniğiyle bir ilgisi yoktur (Önertoy 1984: 1).

“Edebiyatımızda batılı roman 1860'tan sonra Fransız romanlarından yapılan çevirilerle başlar, bunları kısa süre içinde yerli romanlar izler.” (Önertoy 1984: 1).

Çalışmamıza konu olan romanlar:

1.Yaprak Dökümü: 1930 yılında Reşat Nuri Güntekin tarafından yazılmıştır. Bu romanda, orta tabakadaki bir ailedeki bireylerin, yoğunlaşan toplumsal sorunlar sonucu ayrışması konu olarak alınmıştır. Cumhuriyet dönemine geçiş evresindeki değişmelerin, yaşam zorluğunun ve kimi özentilerin; üç kızı, bir oğlu olan emekli Ali Rıza Bey ailesinde oluşturduğu yıkıntı ve dağılmalar anlatılmaktadır.

Yaprak Dökümü, ilk kez 1988 yılında TRT için televizyon dizisi olarak çekilmiştir. Dizinin senaryosu Bülent Oran tarafından yazılmıştır¹.

Romandan yola çıkılarak Kanal D ve Ay Yapım tarafından yapılan uyarlamasının, ilk bölümü 13 Eylül 2006 Çarşamba günü yayınlanmaya başlamış ve 29 Aralık 2010 günü sonlanan dizi, 5 sezon ve 174 bölüm halinde yayınlanmıştır².

2.Aşk-ı Memnu: 1900 yılında Halit Ziya Uşaklıgil tarafından yazılmıştır. 19. yüzyılın sonunda zengin ve aylak bir toplum tabakasının yaşayışı, geleneksel Türk ailesinin batılı yaşam tarzının etkisi altında çözülüp, yozlaşarak altüst oluşu; bir toplum tabakasının yaşadığı ve eğlendiği yerler; birey olarak bütün somutluklarıyla bir toplum tabakasının insanları, bu insanların sorunları, dünyaya ve insanlara bakış açıları, bu insanlar arasındaki ilişkiler anlatılmaktadır (Naci 2007: 9-10).

Aşk-ı Memnu'nun Halit Refiğ yönetiminde gerçekleştirilen dizi uyarlaması 1975 yılında TRT'de altı bölüm olarak yayınlanır. Bu uyarlamada esas olarak romana sadık kalınmıştır. Dizideki bazı diyaloglarda Osmanlı Devleti'nin son döneminin siyasi olaylarına yapılan atıflar, romanda yer almamaktadır³.

Romandan yola çıkılarak Kanal D ve Ay Yapım tarafından yapılan yeni bir dizi uyarlaması 2008 yılında televizyonda yayınlanmaya başladı. Bu dizide hikâye 2000'ler Türkiye'sine uyarlanmış, olay örgüsünde ve karakterler özelliklerinde değişiklikler yapılmış, romanda yer almayan kimi yeni karakterler eklenmiştir⁴.

3.Hanımın Çiftliği: 1961 yılında Orhan Kemal tarafından yazılmıştır. *Vukuat Var*'ın devamı olan *Hanımın Çiftliği*'nde olaylar iki temel doğrultuda gelişir. Egemen güçlerin yaşam biçimleri; toprakları işgale uğrayan küçük üreticilerin savaşım zorunluluğu anlatılmaktadır.” (Kurdakul 2003: 138-139).

Hanımın Çiftliği adlı romandan uyarlanarak, ilk 1990 yılında TRT'de televizyon dizisi olarak yayınlanmıştır⁵.

Daha sonra 2009 yılında Kanal D tarafından tekrar dizi olarak yayınlanmaya başlamıştır⁶.

Hanımın Çiftliği'nin ilk uyarlaması metne sadık bir aktarımın ne kadar etkili olabileceğini örneklemiştir. (Abacı 2006: 13)

Araştırmanın Yöntemi ve Sınırlılıkları

Üniversite gençlerinin romanlardan uyarlama dizilere ilişkin düşüncelerinin incelendiği bu çalışmada, anket yoluyla elde edilen veriler SPSS 15.0 (sosyal bilimler için istatistik programına) paket programına girilmiş ve bunlardan bir kısmının frekans ve yüzde (%) tabloları oluşturulmuştur. Ayrıca, bazı sorular üzerinde cinsiyet ve eğitim durumu gibi değişkenler göz önünde bulundurularak değerlendirilmiştir. Varsayımların sınanması kapsamında açık uçlu soruların gruplandırılması yoluna gidilmiştir. “Örnekleme, bir bütünü kendi içinden seçilmiş bir parçasıyla temsil edilmesidir.” (Seyidoğlu 1993:35). Araştırma alanına çıkmadan önce Mersin Üniversitesi Rektörlüğü ve ilgili dekanlıklardan gerekli izinler alınmıştır. Araştırma alanımızı sınırlamak adına Mersin Üniversitesi merkezinde yer alan 10 fakülte ve 2 meslek yüksekokul seçilmiştir. Seçtiğimiz bu alanda 9942'si lisans düzeyinde 5417'si önlisans düzeyinde toplam 15359 öğrenci bulunmaktadır. Fakülte ve meslek yüksek okullar tabaka olarak alınarak, ‘tabakalı oranlı örnekleme’⁷ yöntemiyle buradan toplamda 200 kişi seçilerek önceden hazırlanan 20'si kapalı uçlu 4 tanesi açık uçlu olmak üzere toplam 24 tane anket sorusu katılımcılara yüz yüze uygulanmıştır.

Araştırma Bulguları ve Yorumları

Araştırmaya 18 yaş ile 29 yaş arasında toplam 200 kişi katılmıştır. Cinsiyete göre baktığımızda katılımcıların % 50 si bayan, %50 si erkeklerdir. Katılımcıların %67'si lisans düzeyinde, %33 ise önlisans düzeyinde öğrencilerden oluşmaktadır.

Tablo1: Öğrencilerin Fakültele ve MYO'lara Göre Dağılımı

Fakülteler ve MYO'lar	Öğrenci Sayısı	Örneklem sayısı	%
Teknik Bilimler MYO	3390	42	21
Fen-Edebiyat Fakültesi	3119	40	20
Eğitim Fakültesi	2123	26	13
Sosyal Bilimler MYO	2027	24	12
Mühendislik Fakültesi	1505	18	9
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi	1190	14	7
Tıp Fakültesi	759	8	4
Güzel Sanatlar Fakültesi	287	6	3
İletişim Fakültesi	280	6	3
Su Ürünleri Fakültesi	251	6	3
Eczacılık Fakültesi	231	6	3
Mimarlık Fakültesi	177	4	2
Toplam	15359	200	100

¹ ([http://tr.wikipedia.org/wiki/Yaprak_D%C3%B6k%C3%BCm%C3%BC_\(dizi,_1988\)](http://tr.wikipedia.org/wiki/Yaprak_D%C3%B6k%C3%BCm%C3%BC_(dizi,_1988))).

² ([http://tr.wikipedia.org/wiki/Yaprak_D%C3%B6k%C3%BCm%C3%BC_\(dizi,_2006\)](http://tr.wikipedia.org/wiki/Yaprak_D%C3%B6k%C3%BCm%C3%BC_(dizi,_2006))).

³ (http://tr.wikipedia.org/wiki/A%C5%9Fk-%C4%B1_Memnu-03.05.2011).

⁴ (http://tr.wikipedia.org/wiki/A%C5%9Fk-%C4%B1_Memnu-03.05.2011).

⁵ ([http://tr.wikipedia.org/wiki/Han%C4%B1m%C4%B1n_%C3%87iftli%C4%9Fi_\(dizi,_1990\)](http://tr.wikipedia.org/wiki/Han%C4%B1m%C4%B1n_%C3%87iftli%C4%9Fi_(dizi,_1990))).

⁶ ([http://tr.wikipedia.org/wiki/Han%C4%B1m%C4%B1n_%C3%87iftli%C4%9Fi_\(dizi,_2009\)](http://tr.wikipedia.org/wiki/Han%C4%B1m%C4%B1n_%C3%87iftli%C4%9Fi_(dizi,_2009))).

⁷ Bknz. Erkuş, Adnan(2009), “Davranış Bilimleri İçin Bilimsel Araştırma Süreci” Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Tablo 1'deki verilere baktığımızda en büyük payı fakülteler arasında Fen-Edebiyat; MYO'lar arasında ise Teknik Bilimler almaktadır. En az payı alan ise Mimarlık Fakültesidir. Mimarlık Fakültesinin kişi sayısı az görünebilir. Fakat biz burada 'tabakalı oranlı örnekleme' yolunu kullandığımız için bir oranı yükselttiğimizde diğer oranlarında yükselmesi gerekecektir. Bu yüzden kişi sayısından çok oranlar göz önünde bulundurulmuştur. Verilerin yorumlanması konusunda daha anlamlı sonuçlar elde etmek için genel değerlendirmeler yapılmıştır.

Bu yargıya 200 kişinin katıldığı ankette %43.5 gibi bir oran genellikle cevabını vererek romanlar hakkında bilgi sahibi olduklarına inanırken % 18.0'ı ise az da olsa bilgi sahibi olduklarına inanmaktadırlar.

Tablo 2: Türk Edebiyatındaki Romanlar Hakkında Bilgi Sahibiymiş

	Sayı	%
Hiçbir zaman	3	1,5
Nadiren	36	18,0
Bazen	56	28,0
Genellikle	87	43,5
Her zaman	18	9,0
Toplam	200	100,0

Tablo 2.1: Tablo 2'de Yer Alan Yargının Lisans ve Önlisansa Göre Dağılımı

Eğitim	Lisans		Önlisans	
	Sayı	%	Sayı	%
Hiçbir zaman	1	0,7	2	3,0
Nadiren	14	10,4	22	33,3
Bazen	36	26,9	20	30,3
Genellikle	67	50,0	20	30,3
Her zaman	16	11,9	2	3,0
Toplam	134	100,0	66	100,0

Tablo 2.1'e baktığımızda ise lisans öğrencileri %50 oranında genellikle cevabını vererek Türk edebiyatında romanlar hakkında bilgi sahibi olduklarına inanırken, önlisans öğrencilerinin % 33.3'ü nadiren cevabını vererek lisans öğrencilerine oranla daha az bilgi sahibi olduklarına inanmaktadırlar.

Tablo 3: Üniversite Kütüphanesinden Kitap Alıp Okurum

	Sayı	%
Hiçbir zaman	46	23,0
Nadiren	49	24,5
Bazen	61	30,5
Genellikle	31	15,5
Her zaman	13	6,5
Toplam	200	100,0

Üniversite kütüphanesinden kitap alıp okuyanların oranına baktığımızda, % 23'lük gibi büyük bir oranı "hiçbir zaman" derken, % 24.5 "nadiren", %30.5 "bazen", % 15.5 "genellikle", % 6.5 ise "her zaman" yanıtını vermiştir. Öğrencilerin, %23'lük gibi büyük bir bölümü "hiçbir zaman" diyerek kütüphaneden yararlanmamakta "her zaman" diyenler ise % 6.5 gibi bir oranla en düşük paya sahiptir.

Çalışmamıza konu olan romanların, kütüphaneden alınma oranlarına baktığımızda ise çok az alındığını görülmekte ve öğrencilerin roman konusunda kütüphaneden pek faydalanmadığını destekler niteliktedir.

Tablo 3.1: Çalışmamıza Konu Olan Romanların Kütüphaneden Alınması

Kitabın Adı	Kitabın Demirbaş Kodu	Kitapların Kütüphaneye Giriş Tarihi	Alan Kişi Sayısı
Yaprak dökümü	054193	26.12.2007	25
	061476	04.12.2009	8
	068668	03.08.2010	4
Aşk-ı Memnu	065166	28.04.2010	8
	067167	04.08.2010	6
	069280	10.01.2011	0
Hanımın Çiftliği	041170	04.10.2004	33

Kaynak: Mersin Üniversitesi Kütüphanesi (23.03.2011)

Tablo 4: Televizyonda Dizi İzlerim

Cinsiyet	Kız		Erkek	
	Sayı	%	Sayı	%
Hiçbir zaman	7	7,0	6	6,0
Nadiren	16	16,0	38	38,0
Bazen	24	24,0	30	30,0
Genellikle	35	35,0	15	15,0
Her zaman	17	17,0	11	11,0
Geçerli Toplam	99	99,0	100	100,0
Geçersiz	1	1,0	0	0
Toplam	100	100,0	100,0	100,0

Tablo 4'te televizyonda dizi izlerim yargısına cevap verilen katılımcılar cinsiyete göre incelenmiştir. Kızlarda en yüksek paya % 35 ile "genellikle" cevabını söylemişlerdir. Erkeklerde ise %38 ile "nadiren" cevabını vermişlerdir. Buradan yola çıkarak kızların, erkeklere oranla daha fazla dizi izledikleri söylenebilir.

Tablo 5: Dizi yayınlanmadan Önce Roman Olduğu Bilinen Eserler

Romanlar	Sayı	%
Yaprak Dökümü	122	32,1
Aşk-ı Memnu	107	28,2
Hanımın Çiftliği	93	24,5
Hiçbiri	57	15,2
Toplam	379	100,0

Bu soruda, katılımcılara birden fazla seçenek kullanabilme olanağı sunulmuştur. En çok paya % 31.8 ile *Yaprak Dökümü* sahiptir. Aynı zamanda *Yaprak Dökümü*'nü bilenlerin çoğu *Aşk-ı Memnu*'yu ve *Hanımın Çiftliği*'ni de bildiklerini söylemişlerdir. Katılımcıların % 15.5 ise "hiçbiri" seçeneği belirterek romanları daha önce tanımadıklarını belirtmişlerdir.

Tablo 6: Romanlardan Hangilerini Okudunuz

Romanlar	Sayı	%
Yaprak Dökümü	53	23,5
Aşk-ı Memnu	65	28,7
Hanımın Çiftliği	32	14,2
Hiçbiri	76	33,6
Toplam	226	100,0

Bu soruda, katılımcılara birden fazla seçenek kullanabilme olanağı sunulmuştur. En çok paya % 33.6 ile "hiçbiri" seçeneği sahiptir. Katılımcılar, romanlar içinde en az okunanın %14.2 ile *Hanımın Çiftliği* olduğunu söylemişlerdir.

Tablo 7: Dizilerden Hangileri İzlediniz

Romanlar	Sayı	%
Yaprak Dökümü	97	31.6
Aşk-ı Memnu	101	33.1
Hanımın Çiftliği	68	22.2
Hiçbiri	40	13.1
Toplam	306	100.0

Bu soruda, katılımcılara birden fazla seçenek kullanabilme olanağı sunulmuştur. En çok paya % 33.1 ile *Aşk-ı Memnu* sahiptir. Aynı zamanda *Aşk-ı Memnu*'yu izleyenlerin çoğu *Yaprak Dökümü*'nü de izlediklerini söylemişlerdir. Katılımcıların % 13.1 ise "hiçbiri" seçeneği belirterek bu dizilerden herhangi birisini izlemediklerini ifade etmişlerdir.

Tablo 8: Aşk-ı Memnu Dizisinde Ana Karakteri Canlandıran Kadın Oyuncumuz Kimdir?

Oyuncu	Sayı	%
Bergüzar Korel	3	1,5
Özgü Namal	1	0,5
Beren Saat	186	93,0
Berrak Tüzünataç	0	0
Deniz Çakır	0	0
Bilmiyorum	9	4,5
Geçerli Toplam	199	99,5
Geçersiz	1	0,5
Toplam	200	100.0

Tablo 9: Hanımın Çiftliği Adlı Romanımızın Yazarı Kimdir?

Yazar	Sayı	%
Kemal Tahir	8	4,0
Reşat Nuri Güntekin	11	5,5
Yaşar Kemal	18	9,0
Sabahattin Ali	1	0,5
Orhan Kemal	116	58,0
Bilmiyorum	44	22,0
Geçerli Toplam	198	99,0
Geçersiz	2	1,0
Toplam	200	100.0

Tablo 8 ve 9'u birlikte değerlendirdiğimizde oyuncuyu tanıyanlar %93'lük paya sahipken, yazarı tanıyanlar %58'lik bir paya sahiptir. Yazarı % 22 kişi "bilmiyorum" derken, bu oran oyuncu da sadece % 4.5 bir paya sahiptir. Buradan oyuncunun, yazara oranla daha çok tanıdığını söyleyebiliriz.

Tablo 10: Roman Okumamamda Ekonomik Koşulların Etkisi Olduğunu Düşünüyorum

	Sayı	%
Hiçbir zaman	80	40,0
Nadiren	34	17,0
Bazen	45	22,5
Genellikle	28	14,0
Her zaman	11	5,5
Geçerli Toplam	198	99,0
Geçersiz	2	1,0
Toplam	200	100,0

Tablo 10'a baktığımızda katılımcıların % 40'ı "hiçbir zaman" diyerek; roman okumada ekonomik koşulların pek etkili olmadığını söylemişlerdir. "Her zaman" diyenlerin oranı ise % 5.5 olarak en az paya sahiptir. Buna dayanarak roman okumada ekonomik koşulların pek etkili olmadığını söyleyebiliriz.

Tablo 11: Bir Romanın Dizi Olarak Uyarlanmasını Doğru Buluyorum/Bulmuyorum. Çünkü...

	Sayı	%
Buluyorum	81	40,5
Bulmuyorum	108	54,0
Geçerli Toplam	189	94,5
Geçersiz	11	5,5
Toplam	200	100.0

Bu açık uçlu soruya katılımcıların %54'ü doğru bulmadıklarını % 40 ise doğru bulduklarını söylemişlerdir. Bir romanın dizi olarak uyarlanmasını doğru bulmayanlar çoğunlukta olmasına rağmen bulanlar da azımsanmayacak kadar bir orana sahiptirler.

Doğru bulanlardan birkaç örnek verecek olursak:

- ✓ Kitap okumak her zaman için daha sıkıcıdır.
- ✓ Yapımcıların veya senaristlerin yeni fikirler bulamadıkları için bu yola başvurduklarını düşünüyorum. Bence eski hikayeler şimdikilere nazaran daha yaratıcı. Önemli yazarlarımızın romanlarının dizi olarak uyarlanmasını olumlu buluyorum.

✓ Kendi kültürümüzü yansıttığı için uygun buluyorum.

✓ Romanların tanıtımını yaparak, romanların daha çok okunmasını sağladığını düşünüyorum.

✓ Ülkemizde herkes kitap okumuyor maalesef. Okumayan bir toplum olarak bu sayede kitapları merak edip okuyabiliriz.

✓ Yayınlanan dizi de kurgudur. Sinemayla edebiyat aynı dallar olduğu için farklılığın olması normaldir.

✓ Dizi ve roman arasındaki ilişkiyi daha iyi inceleyebiliyorum, arasındaki fark ya da benzerlikleri daha iyi denetleyebiliyorum.

✓ Bazen her kitaba ulaşmak mümkün olmuyor ya da kitabın dili, üslubu vermek istediği mesaja olanak vermiyor bu nedenle o mesajları diziler daha iyi verebiliyor.

Doğru bulmayanlardan birkaç örnek verecek olursak:

➤ Roman okumak daha mantıklı ve anlamlıdır.

➤ Ticari amaçlar öne çıktığı için romanın asıl konusundan uzaklaştırılıyor.

➤ Romanın içeriğiyle çok örtüşmediği için doğru bulmuyorum.

➤ Kitabın üzerimde bıraktığı etkiyi arıyorum. Bulamayınca hayal kırıklığı yaşıyorum.

➤ Kitaptaki atmosferin yaratılamayacağı kanısındayım. Kitaptaki bazı olaylarında çarpıldığımı düşünüyorum.

➤ Bireylerin okuma şevkini kırıyor. Zaten tv'de yayınlanan uyarlama bir dizinin romanının okunması insanı sıkıyor.

➤ Hayal gücünü sınırladığını düşünüyorum.

➤ Doğru bulmuyorum. Çünkü roman senaryolaştırılmak için yazılan bir tür değildir.

➤ Tamamen reyting uğruna edebiyatın göz ardı

edilmesini doğru bulmuyorum. Kitap ve ekran bir birine çok kopuk nesnelere bence.

➤ Gereksiz olduğunu düşünüyorum. Dizi daha çok tutuyor. Böylece kitaba olan ilgi azalıyor.

➤ Eğitim ve kültür seviyesini, okuma oranını düşürüp insanları hazırcılığa yönlterek okumanın öneminin yitirilmesine veya azalmasına sebep oluyorlar.

Tablo 12: Roman Okumak Yerine, Dizi İzlemeyi Doğru Buluyorum/ Bulmuyorum. Çünkü...

	Sayı	%
Buluyorum	15	7,5
Bulmuyorum	172	86,0
Geçerli Toplam	187	93,5
Geçersiz	13	6,5
Toplam	200	100,0

Tablo 12'deki verilere baktığımızda % 86 gibi büyük bir oran doğru bulmazken, % 7.5 gibi az bir oran doğru olabileceğini söylemiştir. Katılımcılar, romanın uyarlamasının yapılmasına o kadar karşı değilken, roman okumak yerine dizi izlemenin doğru olmadığına daha büyük bir katılım sağlamışlardır.

Doğru bulanlardan birkaç örnek verecek olursak:

✓ Hem görsel hem işitsel. Daha kalıcı ve hızlı oluyor.
 ✓ Çünkü daha heyecanlı, kitap okurken sıkılıyor.
 ✓ Kimi insan kitap okumayı bilmeyebilir. Yani okuma-yazma bilmeyenler bu sayede edebi eserleri tanımış oluyor.

✓ Doğru buluyorum çünkü kitap okumayan bir toplumuz.

✓ Daha kolay olduğu için seyretmeyi severim.

Doğru bulmayanlardan birkaç örnek verecek olursak:

➤ Romanı okuyup hayal gücüyle canlandırdığın zaman dizi izlemekten çok daha haz verici oluyor.

➤ Romanın dünyasını ben yaratırım.

➤ Kitap okumak her anlamda daha iyi. Ancak özeleştiriy yapacak olursam ben de diziyi izliyorum romanı okumak yerine.

➤ Roman okumak, yazarın kişinin ağzından dinlemektir. Dolayısıyla okumak daha yararlıdır.

➤ Romandaki kişilere kendime göre karakter çiziyorum.

➤ Kitap okumak daha okumayı düzeltiyor ve hayal gücünü geliştiriyor.

➤ Roman okurken hayal gücü daha çok ön planda, dizi izlerken izlediğimiz sahne dışında başka bir durum hayal edemiyoruz.

➤ Roman okumak en azından zaman kaybı değil, tv izlemeyi zaman kaybı olarak görüyorum.

➤ İnsanları hazır bulunuşçuluğa alıştırtıyor. Ayrıca diziler çarpıtılıyor.

➤ Kitap okumak insana daha çok şey katar. Bilgi dağarcığımı, kelime hazinesini zenginleştirir.

➤ Diziler alışkanlıktan başka bir şey değildir. İnsanlara bir şey katmaz.

➤ Dizilerde reyting alma söz konusu olduğu için kitabın sadece ilgi çekici yönleri anlatılıyor. Bu yüzden kitabın okurda yarattığı etki dizide sağlanamıyor.

➤ Tembellik yaratmaktan başka bir amaç taşımıyor.

Açık uçlu sorulardan, örnekler seçilirken verilen cevaplar tek tek değerlendirilmiştir. Verilen cevaplar, genelde bu doğrultuda oluşmaktadır.

SONUÇ

Öğrenciler roman hakkında bilgi sahibi olduklarını söylemekle birlikte romanı okumadıkları sonucu ortaya çıkmıştır. Lisans öğrencilerinin, önlisans öğrencilerine oranla Türk romanları hakkında daha fazla bilgi sahibi olduğu ortaya çıkartılmıştır. Kızlar, erkeklere oranla daha fazla dizi izledikleri saptanmıştır. Oyuncuları, yazarlardan daha çok tanındığı ve roman okumada ekonomik koşulların bir engel olmadığı tespit edilmiştir. Ayrıca dizi izleme ve roman okuma oranları karşılaştırıldığında dizi izleme oranı, roman okuma oranına göre daha yüksektir. Katılımcılar, görselliğe daha önem vermektedir. Bununla birlikte öğrenciler, edebi romanın, dizinin yerini tutamayacağını; sadece romanın tanıtımı için bir araç olduğunu da düşünmektedirler. Bir romanın dizi olarak uyarlanmasını ve roman okumak yerine, dizi izlemeyi doğru bulanlar olmakla birlikte bulmayanlar çoğunlukta.

KAYNAKÇA

Abacı, Tahir (2006), "Sinema Edebiyat Yaparken", *Varlık*, S.1184, Mayıs.

Erkuş, Adnan (2009), *Davranış Bilimleri İçin Bilimsel Araştırma Süreci*, Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Kurdakul, Şükran (1994), *Çağdaş Türk Edebiyatı-4*, 3. Baskı, Ankara: Bilgi Yayınevi

Naci, Fethi (2007), *Yüzyılın 100 Türk Romanı*, İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yay.

Önertoy, Olcay (1984), *Cumhuriyet Dönemi Türk Roman ve Öyküsü*, İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yay.

Sayın, Ülker (1993), "Bir Roman ve Senaryo Karşılaştırması", *Gündoğan Edebiyat*, S.6, Bahar.

Seyidoğlu, Halil (1993), *Bilimsel Araştırma ve Yazma El Kitabı*, 5.baskı, İstanbul: Güzem Yayınları.

Uygun, Selçuk (2004), "Üniversite Gençliğinin Yabancılaşması", *Eğitim*, S.(Özel Sayı) , Kasım.

Ünlü, Mahir-Özcan, Ömer (2003), *20. Yüzyıl Türk Edebiyatı (1900-1940)*, 3. cilt, İstanbul: İnkılap Yayınları.

Türkçe Sözlük (2005). Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.

([http://tr.wikipedia.org/wiki/Yaprak_D%C3%B6k%C3%BCm%C3%BC_\(dizi,_1988\)](http://tr.wikipedia.org/wiki/Yaprak_D%C3%B6k%C3%BCm%C3%BC_(dizi,_1988))) 03.05.2011 tarihinde erişilmiştir.

([http://tr.wikipedia.org/wiki/Yaprak_D%C3%B6k%C3%BCm%C3%BC_\(dizi,_2006\)](http://tr.wikipedia.org/wiki/Yaprak_D%C3%B6k%C3%BCm%C3%BC_(dizi,_2006))) 03.05.2011 tarihinde erişilmiştir.

(http://tr.wikipedia.org/wiki/A%C5%9Fk_%C4%B1_Memnu).03.05.2011 tarihinde erişilmiştir.

([http://tr.wikipedia.org/wiki/Han%C4%B1m%C4%B1n_%C3%87iftli%C4%9Fi_\(dizi,_1990\)](http://tr.wikipedia.org/wiki/Han%C4%B1m%C4%B1n_%C3%87iftli%C4%9Fi_(dizi,_1990))). 03.05.2011 tarihinde erişilmiştir.

([http://tr.wikipedia.org/wiki/Han%C4%B1m%C4%B1n_%C3%87iftli%C4%9Fi_\(dizi,_2009\)](http://tr.wikipedia.org/wiki/Han%C4%B1m%C4%B1n_%C3%87iftli%C4%9Fi_(dizi,_2009))). 03.05.2011 tarihinde erişilmiştir.

